# IMPORTANȚA EVALUĂRII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*Ileana Crăciun,Grădinița cu Program Prelungit Vadu Pașii*

În reforma educațională întreprinsă în momentul de față în învățământ, importanța activității de evaluare devine din ce în ce mai accentuată, deoarece permite cadrului didactic să aprecieze gradul în care au fost atinse obiectivele procesului de învățământ, precum și dificultățile acestuia. Evaluarea se poate defini ca un sistem de concepții, principii și tehnici referitoare la măsurarea și aprecierea rezultatelor școlare și a procesului didactic.

În învățământul preșcolar actul de evaluare păstrează caracteristicile evaluării activității didactice, având drept scop măsurarea și aprecierea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor dobândite de copii în cadrul actului educațional. În același timp, evaluarea urmărește și aspectele formative ale muncii educatoarei, concretizată în atitudinile și comportamentele dobândite de copilul preșcolar prin procesul de învățământ.

Din perspectiva momentului efectuării și a modului de interpretare a datelor cu relevanță în desfășurarea procesului didactic, se conturează utilizarea în învățământul preprimar a următoarelor tipuri de evaluare:

- evaluare inițială
- predicativă;
- evaluare cumulativă - sumativă;
-evaluare formativă - continuă.

Evaluarea inițială - se realizează la începutul anului școlar, în momentul inițierii unui program de instruire și are rol de a stabili nivelul de cunoștințe, priceperi și deprinderi, de a cunoaște capacitățile de învățare ale copiilor. Concluziile desprinse în urma evaluării inițiale ajută la realizarea predicției – stabilirea coordonatelor esențiale ale activității viitoare, a obiectivelor, alegerea strategiilor adecvate pentru obținerea performanței copiilor, ritmul de parcurgere a 7 conținuturilor, deci premisa pentru eficiența procesului de învățământ preșcolar viitor, care se va oglindi în planificarea semestrială.

Datele obținute la acest tip de evaluare ajută la conturarea activității didactice în trei planuri:
- stabilirea modului adecvat de predare a noului conținut;
- organizarea unui program coerent de recuperare pentru întreaga grupă de copii;

- aplicarea unor măsuri recuperatorii pentru unii copii din grupă, fie de sprijin și recuperare, fie activitate suplimentară pentru copiii supradotați.

Evaluarea formativ continuă este una dintre formele cele mai des utilizate în grădiniță și se manifestă în toate activitățile derulate, de la observarea continuă a comportamentului copiilor, a reacțiilor pe care le au la diverse solicitări, a semnalării progreselor pe care le fac prin rezolvarea unor sarcini cu un grad ridicat de dificultate, până la recompensarea succeselor pe care copiii le obțin.

Utilizarea acestei forme de evaluare ajută atât educatoarea, dar în special copilul, la reglarea activității. Pentru a avea rolul pozitiv pe care l-am menționat anterior, evaluarea formativă trebuie să respecte unele cerințe: - aprecierile educatoarei să fie făcute la momentul potrivit; - aprecierile verbale "Foarte bine", „Bravo" să reflecte cu adevărat performanța copilului, prin urmare să aibă acoperire în fapte; - criteriile de acordare a recompenselor să fie cunoscute de copii înainte de acordarea lor.

Avantajele utilizării acestei forme de evaluare sunt multiple:

- sesizează imediat lacunele, rămânerile in urmă a unor copii și, implicit, educatoarea acționează pentru recuperarea acestora;

- se verifică, la fiecare copil în parte, întregul conținut al domeniului de cunoaștere selectat pentru evaluare.

Evaluarea formativă are câteva caracteristici esențiale care o deosebesc de celelalte forme de evaluare și care, în esență, sporesc impactul pe care îl are asupra copilului, personalității acestuia și asupra procesului de învățare și formare:

# Centrarea interesului pe procesul învățării este considerat a fi mai relevant decât produsul învățării, îndeosebi la grădiniță. Astfel, într-o activitate cu conținut matematic, educatoarea va urmări nu numai însușirea cunoștințelor matematice, ci mai mult prestația copiilor, implicarea în activitate, rapiditatea în efectuarea operațiilor, independența în realizarea unor sarcini individuale, capacitatea de efort, profunzimea și logica în gândire.

# Caracterul sistematic și continuu este văzut nu atât prin prisma aspectului temporal, cât mai ales prin faptul că se reintroduc permanent și cu promptitudine constatările și informațiile dobândite prin evaluarea în procesul curricular și, prin urmare, educatoarea poate adopta măsuri ameliorative imediate.

# Caracterul dinamic, flexibil și creator face posibilă evoluția procesului curricular, îmbogățirea operațiilor cognitive pe care le implică acesta și a metodelor, mijloacelor și strategiilor didactice.
# Caracterul său individualizat presupune implicarea activă a fiecărui copil.
# Oferă posibilitatea corectării prompte a erorilor, precum și a reglării rapide a demersurilor curriculare, grație informațiilor, corecturilor, ameliorărilor pe care le sugerează sistematic.
# Face posibilă modificarea, reorientarea procesului de învățământ, inclusiv pe secvențe mici, replanificarea unor teme.

Evaluarea sumativă, cumulativă, se realizează de regulă la sfârșitul unui semestru, al unui an școlar, urmărește să realizeze un sondaj despre cunoștințele si achizițiile copiilor în urma participării la un anumit program educațional. Rezultatele obținute se raportează la obiectivele programei preșcolare, gradul de realizare a acestora, cu mijloacele și strategiile didactice propuse de fiecare educatoare.

În evaluarea cumulativa sau sumativă se constată rezultatele, dar important este interpretarea acestora prin prisma metodelor și strategiilor de lucru, ca imediat să urmeze decizia în adoptarea unor programe educaționale, care să conducă la creșterea performanței copiilor.

Dintr-o altă perspectivă, și anume din aceea a obiectivității și gradului de certitudine, se disting : evaluare empirică (subiectivă ) și evaluare obiectivă.

Evaluarea empirică este atunci când cadrul didactic apelează la intuiția proprie; este considerată mult mai facilă și la îndemâna fiecăruia. Acest tip de evaluare are însă multiple dezavantaje: - este nesigură, are un grad de obiectivitate redus; - rezultatele pot fi fluctuante, fiind influențate de factori subiectivi (dispoziția celor implicați, atmosfera existentă în sala de grupă etc.) - este fragmentară, surprinde elemente de moment, fără relevanță; - face necesară întocmirea unor liste de trăsături, comportamente, performanțe sau rezultate ce trebuie să fie mereu în atenția evaluatorului; - face necesară elaborarea unor scale grafice, cu ajutorul cărora să se înregistreze sistematic dacă o anumită trăsătură performanță este prezentă, precum și gradul în care ea a evaluat sau nu într-un anumit interval de timp.

Evaluarea obiectivă se caracterizează prin folosirea unor tehnici speciale de măsurare a unor trăsături, a unei performanțe, a unei prestații, a unei experiențe. Ea necesită crearea unor instrumente de culegere a datelor și de comparare deliberată a comportamentului copilului cu un anumit standard acceptat. Acest tip de evaluare presupune realizarea următoarelor proceduri:

- raportarea comportamentului copilului la obiectivele procesului instructiv-educativ, definite în termeni măsurabili;

- raportarea comportamentului copilului la media normală a realizării acestui comportament în rândul uneia și aceleiași categorii de subiecți. Indiferent de forma care se utilizează, evaluarea, desfășurată în scopul de reglare și autoreglare a activității didactice, este un proces complex, dar, în același timp, firesc și normal integrat procesului de învățământ. Ea furnizează date importante despre capacitățile de învățare a copiilor, pentru ca, în deplină cunoștință de cauză, să se stabilească obiectivele activității următoare și să se adopte cele mai potrivite mijloace de realizare.

Bibliografie:

1. Constantin, C, Pedagogie,ediţia a II- a revăzută şi adăugită, Ed. Polirom, Iaşi; 2002,

2. Ionescu, M. Radu, I., Didactica modernă, Ed. Dacia,Cluj-Napoca; 1995,

3.Glava, C., Glava, A.,Bout,O., Pedagogia şi Didactica învăţământului primar şi preşcolar, Ed.Echim, Sighetu-Marmației, 2008.